

**PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO
PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL SAVIVALDYBIŲ PRIEŠGAISRINIŲ TARNYBŲ IR VALSTYBINĖS
PRIEŠGAISRINĖS GELBĖJIMO TARNYBOS REIKALAVIMŲ DARBUOTOJŲ
KVALIFIKACIJAI, ŠIŲ DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO IR
PERIODIŠKUMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2016 m. gruodžio 13 d. Nr. 1-420
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymo (2016 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XII-2572 redakcija) 18° straipsnio 3 punktu:

1. T v i r t i n u Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos reikalavimus darbuotojų kvalifikacijai, šių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo ir periodiškumo tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymą Nr. 1-400 „Dėl Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ugniagesių mokymo darbo vietoje organizavimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.

3. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2017 m. sausio 1 d.

Direktoriaus pavaduotojas,
laikinei atliekantis direktorius funkcijas,
vidaus tarnybos pulkininkas

Vygandas Kurkulis

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2016 m. gruodžio 13 d.
įsakymu Nr. 1-420

SAVIVALDYBIŲ PRIEŠGAISRINIŲ TARNYBŲ IR VALSTYBINĖS PRIEŠGAISRINĖS GELBĖJIMO TARNYBOS REIKALAVIMAI DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJAI, ŠIŲ DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO IR PERIODIŠKUMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos reikalavimai darbuotojų kvalifikacijai, šių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo ir periodiškumo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, gesinančių gaisrus ir atliekančių žmonių ir turto gelbėjimo darbus (toliau – darbuotojai), pareigas, reikalavimus darbuotojų kvalifikacijai, šių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo ir periodiškumo tvarką.

2. Reikalavimai darbuotojų kvalifikacijai nustatomi siekiant, kad kiekvienas darbuotojas būtų pasirengęs operatyviai, saugiai ir kokybiškai gesinti gaisrus, atlikti pirminius žmonių ir turto gelbėjimo darbus.

3. Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tikslas – nuolat gerinti darbuotojų gebėjimus vykdyti jiems pavestas užduotis ir funkcijas.

4. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymu ir kitais teisės aktais.

5. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

6. Darbuotojų kvalifikacija gali būti tobulinama kvalifikacijos tobulinimo kursuose, siunčiant darbuotojus į stažuotes, nuotolinio mokymosi būdu ir kituose kvalifikacijos tobulinimo renginiuose.

7. Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas gali būti vykdomas pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – departamentas) direktoriaus ar kitų įstaigų patvirtintas formaliojo ir (arba) neformaliojo profesinio mokymo programas.

8. Visiems darbuotojams turi būti siekiama sudaryti vienodas sąlygas kvalifikacijai tobulinti.

9. Darbuotojai turi tobulinti savo kvalifikaciją pagal einamąsias pareigas ir pareigybės aprašyme nustatytų funkcijų specifiką.

10. Esant galimybėms ir poreikiui savivaldybių priešgaisrinių tarnybų (toliau – SPT) darbuotojai savo kvalifikaciją gali tobulinti kartu su valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (toliau – VPGT) darbuotojais ir (ar) pareigūnais.

11. Kiekvienais metais departamentui pavaldžios įstaigos, planuodamos pareigūnų (darbuotojų) kvalifikacijos tobulinimo renginius, apie juos informuoja SPT įstaigas, esant poreikiui ir galimybėms, numato SPT darbuotojų įtraukimą į minėtus renginius.

12. Ugniagesių gelbėtojų mokykla pagal galimybes ir SPT poreikį SPT darbuotojams parengia kvalifikacijos tobulinimo programas, skirtas mokytis nuotoliniu būdu, ir pagal galimybes organizuoja šių darbuotojų mokymą.

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJAI

13. Kiekvienas darbuotojas turi būti pasirengęs operatyviai, saugiai ir kokybiškai gesinti gaisrus, atlikti pirminius žmonių ir turto gelbėjimo darbus atvirose teritorijose, statiniuose ir konstrukcijose, transporto įvykių metu, teikti pagalbą kitoms civilinės saugos sistemos pajėgoms ir gyventojams, atlikti kitus gaisrų gesinimo ir žmonių bei turto gelbėjimo darbus, numatytus savivaldybių ekstremaliųjų situacijų valdymo ir savivaldybių priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų sutelkimo planuose, ir atlikti kitus įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens pavestus darbus, susijusius su gaisrų gesinimu ir pirminiu žmonių bei turto gelbėjimu. Siekiant šio tikslo nustatomi reikalavimai darbuotojų kvalifikacijai, kuriuos sudaro teorinės žinios ir praktiniai įgūdžiai.

14. Darbuotojams keliami šie teorinių žinių reikalavimai:

- 14.1. išmanyti bendrųjų gaisrinės saugos taisyklių nuostatas;
- 14.2. gebėti naudotis gaisrų gesinimo ir gelbėjimo transporto priemonėmis;
- 14.3. gebėti naudotis turima gaisrų gesinimo ir gelbėjimo įranga;
- 14.4. gebėti naudotis ryšio priemonėmis;
- 14.5. gebėti naudotis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis;
- 14.6. gebėti atlikti pirminius hidraulinius skaičiavimus;
- 14.7. išmanyti žmonių paieškos ir gelbėjimo būdus gesinant gaisrus;
- 14.8. išmanyti pastatų konstrukcijas, jų sudedamuosius elementus;
- 14.9. išmanyti pirmosios pagalbos teikimą;
- 14.10. išmanyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus;
- 14.11. išmanyti gesinamąsias medžiagas ir gebėti jas teisingai taikyti gesinant gaisrus;
- 14.12. išmanyti degimo teorijos pagrindus, ugnies plitimo galimybes atvirose teritorijose ir patalpose;
- 14.13. išmanyti degimo nutraukimo principus;
- 14.14. išmanyti savo komandos prižiūrimos teritorijos vandens šaltinių naudojimo gaisrams gesinti būdus ir gesinimo taktiką bevandeniuose rajonuose ir esant žemai oro temperatūrai;
- 14.15. išmanyti gaisrų gesinimo taktikos pagrindus: gaisrų žvalgybą, išvykimo ir vykimo tvarką, pajėgų išdėstymą ir veiksmus įvykio vietoje;
- 14.16. išmanyti gaisrų gesinimo ypatumus įvairių paskirčių pastatuose ir technologiniuose įrenginiuose;
- 14.17. išmanyti gelbėjimo darbų taktikos pagrindus;
- 14.18. turėti bendrų žinių apie pavojingas medžiagas ir pirmines apsisaugojimo nuo jų poveikio galimybes;

15. Darbuotojams keliamiems teorinių žinių reikalavimams pasirengti metodines rekomendacijas rengia ir savo internetinėje svetainėje skelbia Ugniagesių gelbėtojų mokykla, apskričių priešgaisrinės gelbėjimo valdybos ir joms pavaldžios įstaigos.

16. Darbuotojams keliami praktinių įgūdžių reikalavimai yra pateikti praktinių užduočių lentelėje (priedas). VPGT darbuotojai turi įvykdyti 1–8 užduotis, SPT darbuotojai – 1–4 užduotis (4 užduotis vykdoma esant techninėms galimybėms), 5–8 užduotys gali būti vykdomos esant poreikiui, techninėms galimybėms ar žmogiškiesiems ištekliams.

17. Darbuotojams keliamų praktinių užduočių atlikimo tvarka:

17.1. praktinės užduotys atliekamos dėvint apsauginės ugniagesio aprangos komplektą ir priemones;

17.2. įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, organizuojantis praktinių užduočių atlikimą, turi užtikrinti, kad užduočių atlikimo vietose būtų pirmosios pagalbos priemonės. Siekiant, kad

susižalojimo ar kitokio sveikatos sutrikdymo rizika būtų kuo mažesnė, būtina numatyti priemones galimai rizikai pašalinti;

17.3. priede nurodytos 1–4 užduotys yra individualios ir vertinamos individualiai, 5–8 užduotys yra grupinės ir vertinamas vienas (bendras) grupės laikas;

17.4. kai užduotis atliekama esant slidžiai dangai (kai yra sniego, plikšala, lyjant ar po lietaus), atlikimo laikas ilginamas 10 procentų;

17.5. jei praktinė užduotis atlikta iki priedo lentelėje nurodyto užduoties atlikimo laiko pabaigos arba užduoties atlikimo laikas sutampa su maksimaliu užduoties įvykdymo laiku, užduotis laikoma įvykdyta, jei laikas viršijamas – užduotis laikoma neįvykdyta.

18. Rekomenduojama darbuotojų teorines žinias tikrinti pagal testą, kurį sudaro ne mažiau kaip 40 klausimų, kiekvienam testo klausimui pateikti po tris atsakymus, iš kurių tik vienas teisingas. Laikoma, kad testas išlaikytas, jei asmuo teisingai atsako į ne mažiau kaip 50 procentų testo klausimų. Testui išlaikyti rekomenduojama skirti ne daugiau kaip dvi valandas.

19. Įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, siekdamas išlaikyti darbuotojų kvalifikacijai keliamus reikalavimus, atsižvelgdamas į teorinių žinių ir praktinių įgūdžių atitikties rezultatus, darbo metu organizuoja darbuotojų savarankišką teorinių žinių mokymąsi darbo vietoje ir pasiruošimą praktiniams įgūdžiams pagal ne trumpesnius nei vienam mėnesiui sudarytus mokymo tvarkaraščius.

20. Rekomenduojama darbo vietoje savarankiškam darbuotojų mokymuisi per mėnesį skirti ne mažiau kaip po tris valandas teorinėms žinioms ir praktiniams įgūdžiams tobulinti.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, siekdamas įvertinti ar darbuotojas atitinka jo kvalifikacijai keliamus reikalavimus, kiekvienais metais organizuoja darbuotojų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių atitikties įvertinimą.

22. Rekomenduojama darbuotojų teorines žinias ir praktinius įgūdžius tikrinti įstaigos vadovo įsakymu sudarytai komisijai, į kurią gali būti įtrauktas VPGT atstovas, deleguotas apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos.

Savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos reikalavimų darbuotojų kvalifikacijai, šių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo ir periodiškumo tvarkos aprašo priedas

PRAKTINIŲ UŽDUOČIŲ LENTELĖ

Eil. Nr.	Užduotis	Įvykdymo laikas (s)	Užduoties vykdymo sąlygos
1.	Apsirengimas apsaugine ugniagesio apranga	50	<p>Įvadas. Apsauginė ugniagesio apranga tvarkingai sudėta patogioje priėti vietoje. Ugniagesio diržas ir šalmas guli vienas šalia kito, pirštinės ir pošalmis yra striukės kišenėje, kelnės padėtos šalia ugniagesio avalynės arba užmautos ant avalynės. Darbuotojas stovi 5 metrai nuo aprangos.</p> <p>Pabaiga. Darbuotojas apsirengęs apsaugine ugniagesio apranga, striukė užsegta iki galo, diržas užsegtas, uždėtas pošalmis, šalmas (jo dirželis įtemptas), rankos apmautos pirštinėmis.</p>
2.	Gelbėjimo virvės rišimas prie konstrukcijos	12	<p>Įvadas. Darbuotojas stovi 1 m atstumu nuo vietos, kur bus tvirtinama virvė. Gelbėjimo virvė susukta į kamuolį ir įdėta į dėklą, kurio diržas perjuostas per darbuotojo petį, arba susukta ant ritės ir laikoma rankoje.</p> <p>Virvė rišama prie konstrukcijos, kurios abu galai įtvirtinti.</p> <p>Pabaiga. Mazgas tvirtai ir tinkamai užrištas, ilgasis virvės galas darbuotojo rankose.</p>
3.	Darbuotojo išvykimas už garažo vartų pagal aliarmo signalą	60	<p>Įvadas. Apsauginė ugniagesio apranga, šalmas, diržas gali būti sudėti ant lentynos, kabėti arba gulėti automobilyje. Darbuotojas yra budėjimo patalpose. Įjungiamas aliarmo signalas.</p> <p>Pabaiga. Laikas fiksuojamas užsidarius automobilio durims, kai automobilis pervažiuoja garažo vartų liniją (atsižvelgiant į tai, kaip stovi automobilis garaže ir kur į jį įsėdama), ir darbuotojams apsirengus apsaugine ugniagesio apranga.</p> <p>Pastaba. Jei budėjimo patalpos antrame aukšte, užduoties laikas ilginamas 15 s. Automobilių su pneumatine stabdžių sistema išvykimo laikas – 100 s (arba pagal gamyklos reglamentą).</p>

Eil. Nr.	Užduotis	Įvykdymo laikas (s)	Užduoties vykdymo sąlygos
4.	Automobilinės cisternos prijungimas prie gaisrinio hidranto, naudojant dvi žarnas (įsiurbiamąją ir slėginę)	37	<p>Įvadas. Užduotį atlieka du (arba vienas) darbuotojai. Automobilinė cisterna pastatyta 3 m atstumu nuo gaisrinio hidranto. Gaisrinio hidranto šulinio dangtis atidarytas. Įranga pritvirtinta, durelės uždarytos. Darbuotojai išsirikiuoja šalia automobilinės cisternos užpakalinių ratų.</p> <p>Pabaiga. Gaisrinio hidranto kolonėlė pastatyta ir prijungta prie automobilinės cisternos naudojant dvi 4 m žarnas (vieną įsiurbiamąją ir vieną slėginę).</p> <p>Pastaba. Kai užduočiai įvykdyti reikia, kad būtų tiekiamas vanduo, laikas ilginamas 15 s. Jei užduotį atlieka vienas darbuotojas, laikas ilginamas 40 s.</p>
5.	Automobilinės cisternos pastatymas prie atviro vandens šaltinio, naudojant dvi įsiurbiamąsias 4 m žarnas	120	<p>Įvadas. Užduotį atlieka du darbuotojai. Automobilinė cisterna pastatyta šalia atviro vandens šaltinio. Variklis dirba mažais apsisukimais. Įranga pritvirtinta, durelės uždarytos. Darbuotojai išsirikiuoja šalia automobilinės cisternos užpakalinių ratų.</p> <p>Pabaiga. Variklis dirba, siurblys paruoštas darbui. Laikas fiksuojamas, kai iš siurblio pasirodo vanduo.</p> <p>Pastaba. Jei įsiurbiamosios žarnos guli ne specialiuose loviuose, laikas ilginamas 10 s. Jei įsiurbiamųjų žarnų ilgis po 2 m, laikas ilginamas dar 20 s.</p>
6.	Darbas su B vandens švirkštu, kai naudojamos dvi 51 arba 66 (63) mm skersmens žarnos	20	<p>Įvadas. Užduotį atlieka du darbuotojai. Automobilinės cisternos variklis dirba, siurblys nėra paruoštas darbui. Įranga pritvirtinta, durelės uždarytos. Darbuotojai išsirikiuoja šalia automobilinės cisternos užpakalinių ratų.</p> <p>Pabaiga. Žarnų linija ištiesta ir sujungta, vienas darbuotojas stovi šalia siurblio, kitas darbuotojas laiko B vandens švirkštą. Laikas fiksuojamas, kai pasirodo vandens čiurkšlė.</p>

Eil. Nr.	Užduotis	Įvykdymo laikas (s)	Užduoties vykdymo sąlygos
7.	Automobilinės cisternos pastatymas prie atviro vandens šaltinio, vandens paėmimas naudojant dvi įsiurbiamąsias 4 m žarnas ir pasiruošimas tiekti vandenį naudojant žarnų liniją, skirstytuvą ir B vandens švirkštą	160	<p>Įvadas. Užduotį atlieka du darbuotojai. Automobilinė cisterna pastatyta šalia atviro vandens šaltinio. Įranga pritvirtinta, durelės uždarytos. Variklis dirba mažais apsisukimais. Darbuotojai išsirikiuoja šalia automobilinės cisternos užpakalinių ratų.</p> <p>Pabaiga. Siurblys dirba, prijungtos dvi (4 m) įsiurbiamosios žarnos, siurblys pripildytas vandens iš atviro vandens šaltinio (iš siurblio pasirodo vanduo), nuo automobilinės cisternos ištiesta ir sujungta žarnų linija (ji susideda iš magistralinės linijos (trys 77 (76) mm skersmens žarnos), skirstytuvo, darbinės linijos (dvi 51 arba 66 (63) mm skersmens žarnos) ir B vandens švirkšto). Laikas fiksuojamas, kai šios sąlygos įvykdytos ir vienas darbuotojas pasiruošęs darbui su švirkštu, kitas stovi prie siurblio.</p> <p>Pastaba. Jei bent viena iš sąlygų neįvykdyta, užduotis laikoma neatlikta. Jei įsiurbiamosios žarnos guli ne specialiuose loviuose, laikas ilginamas 10 s. Jei įsiurbiamųjų žarnų ilgis po 2 m, laikas ilginamas dar 20 s. Vanduo į žarnų liniją netiekiamas.</p>
8.	Automobilinės cisternos prijungimas prie gaisrinio hidranto, vandens paėmimas naudojant dvi žarnas (įsiurbiamąją ir slėginę), pasiruošimas tiekti vandenį naudojant žarnų liniją, skirstytuvą, B vandens švirkštą ir kopėčių pastatymas prie pastato ar statinio	170	<p>Įvadas. Užduotį atlieka du darbuotojai. Automobilinė cisterna pastatyta šalia gaisrinio hidranto (3 m). Gaisrinio hidranto šulinio dangtis atidarytas. Įranga pritvirtinta, durelės uždarytos. Kopėčios uždėtos ir pritvirtintos ant automobilinės cisternos. Darbuotojai išsirikiuoja šalia automobilinės cisternos užpakalinių ratų.</p> <p>Pabaiga. Gaisrinio hidranto kolonėlė pastatyta ir prijungta prie automobilinės cisternos naudojant dvi 4 m žarnas (vieną įsiurbiamąją ir vieną slėginę), siurblys dirba, nuo automobilinės cisternos ištiesta ir sujungta žarnų linija (ji susideda iš: magistralinės linijos (trys 77 (76) mm skersmens žarnos), skirstytuvo, darbinės linijos (dvi 51 arba 66 (63) mm skersmens žarnos) ir B vandens švirkšto). Žarnų linija turi būti ištiesta pastato ar statinio, į kurį turi būti atremtos kopėčios, link. Laikas fiksuojamas, kai šios sąlygos įvykdytos ir vienas ugniagesys pasiruošęs darbui su švirkštu, kitas stovi prie siurblio.</p> <p>Pastaba. Jei bent viena iš sąlygų neįvykdyta, užduotis laikoma neatlikta. Vanduo į žarnų liniją netiekiamas.</p>